

Fag: Tysk _____ klassetrin: _____

Hvor ofte/hvornår?	Tema – hvad?	Metode- hvordan?	Mål – hvorfor?	Husk – Elevmaterialer, hjælpemidler og andet praktisk
Ugentligt	Grammatik	Vi gennemgår basal grammatik, og eleverne laver små oversættelsesøvelser.	Eleverne får udvidet ordforrådet og får kendskab til tyske sætningers opbygning. De grammatiske værktøjer kan tilmed bruges i andre sprogfag.	Oversættelsesøvelser
Ugentligt	Højtlesning	Vi læser højt for hinanden i forskellige tekster, både fag- og skønlitteratur.	Ordforrådet udvides, og kendskabet til det tyske sprog udvides. Udtalen trænes. Samtidig giver teksterne indblik i tysk kultur.	Alles Klappt Diverse tekster
Ugentligt	Mundtlighed/ lytning	Vi bruger opgaverne i Pirana som afsæt for dialog), der stilles spørgsmål om opgaverne, og her skal eleverne svare i hele sætninger.	Børnene skal kunne danne/sige enkle sætninger, og de skal kunne svare på simple spørgsmål. De skal kunne fortælle om sig selv og simple	Pirana

		<p>Små skuespil og dialogiske tekster bruges også. Børnene skal dette skoleår prøve at lave simple fremlæggelser på tysk. Vi har lytteøvelser ind i mellem.</p>	<p>emner. De skal kunne lytte til simpelt talt tysk.</p>	
<p>2-10 gange i løbet af året</p>	<p>Skriftlighed</p>	<p>Børnene skal udarbejde små tekster på tysk, og de har afskrivningsøvelser, hvor de får trænet typisk træk i den tyske skriftlighed (eks. Umlaut, sch-konstruktionen, ei vs. ie osv.). Træning i opslagsbøger eller opslag på nettet er også en del af arbejdet.</p>	<p>Træning i hvordan man med gode rutiner får lavet tyske tekster, der er læsbare (og korrekte jf. hvor langt vi er nået i grammatikken).</p>	

Fag: Historie storegruppen

klassetrin: 5.-9.

Periode – hvornår?	Tema – hvad?	Metode- hvordan?	Mål – hvorfor?	Husk – Elevmaterialer, hjælpemidler og andet praktisk
August-september-oktober	De gamle romere og grækere	Vi læser i bøger for at få den brede forståelse og viden. Vi laver en tidslinje og et persongalleri, herunder skal vi tale om de største græske filosofers tanker. Vi ser på geografien også, især i forhold til Romerriget. Først og fremmest ser vi på kulturindflydelsen, dvs. hvad betød de gamle romere og grækere for vores kultur - det være sig opfindelser, lovgivning, tro, videnskab, kunst osv.	Vi skal se på udviklingen i det gamle Grækenland og i Romerriget og sætte den i forhold til vores egen jernalder her i DK. Vi skal se på, hvilken kulturindflydelse romerne og grækerne har haft på vores kultur og vores lands (Nordeuropas) udvikling.	Romerriget Antikkens Grækenland Det gamle Grækenland

<p>Oktober - november - december</p>	<p>Den kolde krig</p>	<p>Vi skal læse to bøger for at få et bredt indblik i perioden. Vi skal have lavet en tidslinje samt et persongalleri over de vigtigste aktører, derudover skal vi lave kort, der geografisk fortæller om øst og vest. Vi skal se på Danmarks rolle under den kolde krig, og vi kommer også ind på emner som rumkapløbet, vores naboland DDR, spionage og Jerntæppet selvfølgelig. Samtidig kigger vi på årtierne generelt (50'erne, 60'erne, 70'erne og 80'erne), vi skal se på bl.a. velfærdssamfundets udvikling.</p>	<p>Temaet om Den Kolde Krig ligger i forlængelse af sidste års undervisning om 2. verdenskrig, så det giver god mening at fortsætte, hvor vi slap (1945). Den Kolde Krig er en stor del af voksne europæeres dna, forældre- og bedsteforældregenerationen refererer jævnligt til denne periode. Ikke mindst med krigen i Ukraine er talen om Den Kolde Krig blusset op igen.</p>	<p>Den Kolde Krig Folkevogn og fjernsyn</p>
<p>Januar - februar (måske marts)</p>	<p>Opfindelser</p>	<p>Vi skal se på nogle af verdenshistoriens største opdagelser og opfindelser, børnene skal prøve at sætte dem i system (kronologisk) og se på, hvordan de passer til den tid, de blev opfundet i. (Dette historiehold har kørt fra istidens afslutning og perioderne frem til og med den kolde krig, så de har en vis indsigt i de forskellige perioder). Vi skal lære om de personer både nationalt og internationalt, som har lavet store opfindelser.</p>	<p>I en tid hvor der er meget tale om innovation (blandt andet for at redde planeten), kigger vi tilbage på de opfindelser og opdagelser, der har betydet meget for menneskeheden. Vi diskuterer hvad der er vigtigt/vigtigst i forhold til opfindelser. Børnene skal prøve at se fremad i forhold til, hvad der bør opfindes eller hvad der sandsynligvis bliver opfundet.</p>	<p>Opfindelser</p>

<p>April - maj - juni</p>	<p>Grundloven 1849</p>	<p>Vi skal se på optakten til Grundloven, bl.a. Himmelbjergmøderne i 1840'erne. Martstoget i 1848 skal børnene også høre om, og vi laver et persongalleri over mændene bag Grundloven. Vi laver muligvis en tidslinje over, hvordan Grundloven har ændret sig til i dag. Vi kan perspektivere til andre nationer. Måske kan vi få en politiker som gæstelærer. Der bliver lagt op til debat/spørgsmål, som eleverne skal tage stilling til. Vi skal sidst i forløbet fejre Grundlovens fødselsdag som en lille happening, hvor eleverne står for indholdet.</p>	<p>Grundloven fylder 175 år, og børnene skal lære om, hvad den egentlig betyder i praksis. Vi skal se tilbage på enevælden (repetition) og høre om loven anno 1849 og sammenligne med i dag, således vi ser, hvordan udviklingen af det danske demokrati har været.</p>	<p>Grundloven 1849 Folketingets hjemmeside</p>
<p>Juni</p>	<p>Opsamling</p>			

Fag: Historie mellemgruppen klassetrin: 3.-5.

Periode – hvornår?	Tema – hvad?	Metode- hvordan?	Mål – hvorfor?	Husk – Elevmaterialer, hjælpemidler og andet praktisk
August	Intro	Vi laver tidslinje over oldtiden, børnene introduceres for "let" søgning på nettet, børnene skal stille spørgsmål om historie for at åbne tankegangen om historie.	Nogle af børnene på holdet har ikke haft faget før, derfor skal de introduceres.	
August - september - oktober	Stenalderen	Der skal laves grubletegninger, vi skal læse om perioden, vi skal tale om rensdyret og de første mennesker i DK. Vi skal tegne en boplads, se kort over Danmark fra forskellige perioder, og der skal skrives stenalderdagbog. Vi skal hugge i flint.	Vi begynder med vores civilisations begyndelse og følger udviklingen kronologisk derfra.	Stenalderen Ertebølleiden

Oktober - november - december	Bronzealderen	Børnene skal læse om bronzealderen. Vi skal lave vores egne "helleristninger", vi skal stifte bekendtskab med Egtvedpigen, og vi skal tegne Solvognen og lære om troen. Vi skal på udflugt til Oldtidsvejen, hvor vi med egne øjne skal se de mange høje langs vejen. Vi skal høre lidt om samtidige kulturer sydpå.	Fortsættelse af kronologien - hvordan er samfundet udviklet fra stenalder til bronzealder? Hvilke nye tiltag er der, hvordan lever folk nu i forhold til før.	Solvognen Alle tiders bronzealder
Januar - februar - marts	Jernalderen	Vi berører kort Romerriget, men ellers skal vi læse bogen "Jernalderen". Vi skal tegne huse a la jernalderen, børnene hører fortælling om moselig, Guldhornene og sagnkonger. Vi laver en runestav, vi finder byer med jernalderendelser og vi besøger Ramme Dige.	Kronologien fortsætter - børnene skal få en forståelse af, hvordan samfundet har udviklet sig, fra de første mennesker kom til DK, og til jernalderen sluttede.	Jernalderen
April - maj - juni	Fjaltrings lokalhistorie	Vi besøger diverse lokaliteter i byen, og vi finder ud af, hvilke erhverv, der tidligere har været i Fjaltring, og hvilke andre steder/bygninger, som har haft en betydning for borgerne (fattighuset, kirken, redningsstationen osv.). Vi besøger Lokalarkivet. Børnene slutter af med at lave en udstilling, hvor de præsenterer deres bud på "Fjaltrings historiske museum."	Børnenes kendskab til lokalområdet øges, og nysgerrigheden for den lokale udvikling øges. Forhåbentlig ser de byen med nye øjne efter forløbet.	Hjemmesiden om Fjaltring Trans historie

Fag: Engelsk

klassetrin: 5.-9.

Hvornår/hvor ofte?	Tema – hvad?	Metode- hvordan?	Mål – hvorfor?	Husk – Elevmaterialer, hjælpemidler og andet praktisk
Ugentligt	Grammatik	Vi tager et grammatisk tema om ugen, og det gennemgår vi med eksempler og elevopgaver. Derpå arbejder eleven selv videre med oversættelsesøvelser, hvor de forskellige grammatiske regler trænes. Vi gennemgår arbejdet fælles.	Vores elever skal have viden om engelsk grammatik, således de kan skrive med sproglig præcision. En del af grammatikken vil være af repeterende karakter, men der vil løbende tilføres ny.	Oversættelsesøvelser
4-5 gange i løbet af året	Skriftlig engelsk	Eleverne leverer et stykke skriftligt arbejde på engelsk, og genrerne kan variere (fagtekst, mininovelle, digt, portræt, brochure eller	Eleven skal kunne udtrykke sig på skrift, bruge den grammatik, de har lært, samt bruge opslagsbøger (analogt eller digitalt). Med en god	Temaerne bliver til i samspil mellem læreren og eleverne, således de tilpasses det enkelte barns niveau

		lign.)	skriftlig træning kan de hermed	
--	--	--------	---------------------------------	--

			kommunikere internationalt, eksempelvis på nettet.	
--	--	--	--	--

<p>Ugentligt</p>	<p>Læsning</p>	<p>Minimum en halv times engelsk læsning ugentligt - foregår individuelt eller i par, sommetider i plenum. Vi ser på genrer og sprogbrug</p>	<p>Højtlesning (for makker eller lærer) er vigtigt, således der kommer en naturlighed ind i udtalen. Udvidelse af ordforrådet følger med, og typiske engelske vendinger, ordstilling mv. styrkes og sætter sig bedre fast. Gennem læsning stifter vi også bekendtskab med kultur- og samfundsforhold i engelsksprogede lande. Hovedindholdet af tekster skal <u>kunne forstås</u>. Børnene skal føle sig fortrolige med at føre en samtale på engelsk, således de kan kommunikere med engelsktalende mennesker.</p>	<p>I 2023/24 har vi bla. følgende bøger til rådighed: Wimpy Kid, Titanic, USA, South Africa, India samt tre kasser med forskelligt skønlitterært indhold (de kommer på forskellige tidspunkter).</p>
<p>Ugentligt</p> <p>23 minilektioner á cirka 15 minutters varighed</p>	<p>Mundtlighed</p> <p>Det engelske sprog</p>	<p>Samtalerne (samt spørgsmål og svar) i klassen skal foregå på engelsk. (Dog er der en undtagelse, når det drejer sig om grammatik.) Mundtligheden bruges i forbindelse med fremlæggelser, fremførelse af teateroptrin og ved besøg af eventuelle gæstelærere. Vi følger et lille program, der hedder Shakespeare speaks, hvor vi lærer om, hvordan Shakespeare har haft indflydelse på det engelske sprog</p>	<p>Vi lærer om klassiske engelske talemåder</p>	<p>Shakespeare speaks</p>

Fag: Engelsk mellemgruppen _____ klassetrin: 3.--5. _____

Periode – hvornår?	Tema – hvad?	Metode- hvordan?	Mål – hvorfor?	Husk – Elevmaterialer, hjælpemidler og andet praktisk
Over året	Læsning	Børnene læser små tekster i grundbøgerne, og der læses højt, så udtalen samtidig trænes. Vi oversætter løbende, når der er behov for det.	For at få kendskab til hvordan sproget ser ud på skrift og for at kunne træne afkodning af det engelske sprogs hyppigste ord og mest benyttede lyde. Oversættelsen handler om at forstå, at der ikke altid kan oversættes direkte, men at man må kende visse engelske udtryk. Ordforrådet øges endvidere.	Wandas World Build Up
Over året	Dialog/ mundtlighed	Der tales om teksterne, vi har læst, og der laves små øvelser, hvor børnene skal kommunikere mundtligt med hinanden og læreren. Vi laver	Træning af udtale, tilvænning til at det bliver naturligt at tale engelsk.	Wandas World Build Up

		små optrin, som vi kan vise for hinanden.		
Over året	Grammatik/ skrivning	Vi laver øvelser med begyndergrammatik, læreren supplerer med forklaringer.	Tilvænning til at det engelske sprog har andre regler end det danske, og at man skal være opmærksom på sprogets opbygning.	Let's do it
Over året	Forståelse og lytning	Vi lytter til sange og dialoger på CD.	Tilvænning til at lytte til det engelske sprog, samtidig med at man skal forstå og forholde sig til, hvad der bliver sagt.	Wandas World CD
Sang	Sang	Vi synger forskellige engelsksprogede sange.	Sang og musik fortæller en del om traditioner og kultur, og repetition af forskellige sange giver et godt grundlag for at huske vendinger og sproglige sammenhænge.	Diverse sange

Fag: Dansk klassetrin: 5.-9.

Periode – hvornår?	Tema – hvad?	Metode- hvordan?	Mål – hvorfor?	Husk – Elevmaterialer, hjælpemidler og andet praktisk
August - september - oktober	Noveller og prosadigte)	Vi læser eksempler på forskellige prosadigte og noveller og analyserer undervejs. Forløbet afsluttes med, at børnene selv skal skrive en novelle.	Eleven lærer systematisk at undersøge teksternes indhold og mening. Eleverne arbejder med at perspektivere (til andre teksttyper, andre genrer med lignende indhold osv.), og eleverne skal sætte ord på indholdet i vores arbejdstekster i forhold til det, der står på og mellem linjerne. I månedsopgaven skal eleven på skrift fremstille en novelle ud fra de principper, vi har gennemgået. Højtlesning er en del af dette forløb.	Sammen om at læse litteratur for 6.-7. Diverse analysemodeller (Hvis der er tid, læser vi supplerende noveller)

Oktober - november	Fantasy	Vi læser forskellige fantasy noveller og arbejder med genrens hovedtræk gennem elevopgaver. Som afslutning skal børnene skrive deres egen fantasyhistorie.	Eleven undersøger genren og tvetydigheder i en tekst, og der trænes fortolkning. Børnene deltager i mundtlig kommunikation om de læste historier. I den skriftlige del (månedsopgaven) skal børnene fremstille en tekst, hvor genrens virkemidler tages i brug. Højtlesning indgår i forløbet.	Fantasyfortællinger Analysemodel for fantasygenren
December	Diskuterende tekst	Vi læser forskellige tekster med diskuterende indhold. Vi gennemgår en model for opbygningen af en diskuterende tekst. Til slut skal eleven selv skrive en diskuterende tekst om et aktuelt emne.	Børnene trænes i at reflektere i forhold til forskellige problemstillinger, hvor en sag skal belyses fra flere sider-både på skrift (månedsopgaven) samt i mundtlig kommunikation i klassen.	Skriv til din læser Forskellige diskuterende tekster Model for opbygning af diskuterende tekst, herunder ordbrug
Januar	Artikler	Vi laver vores egen redaktion, hvor der skal produceres artikler. Vi skal arbejde med nyhedsartikler, reportager og baggrundsartikler. Eleverne indgår i redaktionen som bl.a. redaktører, journalister, layoutere og korrekturlæsere.	Vi arbejder med mundtlig kommunikation (interviews), research (herunder kildekritik), respons (efterkritik på artiklerne), planlægning af opgaverne og korrektur. Vi arbejder multimodalt i artiklerne, og de skal prøve at lave et godt layout.	Modeller og regler for opbygning af artikeltyperne
Februar - marts	Romananalyse	Vi gennemgår romananalysens indhold, og børnene læser romanen "Slægtens offer". Som afslutning laver børnene en skriftlig opgave, nemlig en analyse af romanen. Vi taler om forskellige romangener.	Børnene lærer at styre en læseproces, der står på over 1-2 måneder. Børnene træner det at undersøge en tekst ned i detaljer, og slutteligt aflevere en analyse og fortolkning på skrift.	Slægtens offer Model for romananalyse

April - maj	Holberg	Vi læser klassiske Holberg-historier, og undervejs diskuterer vi genrer og særlige træk ved historierne, som også sættes i et tidsmæssigt perspektiv. Som afslutning laver eleverne en anmeldelse af en af klassikerne, og der laves samtidig et portræt af forfatteren. Eleverne skal lave en udstilling om Holberg, hvor de bidrager med personlige ideer - udstillingen skal indeholde et optrin af en slags, selvfølgelig med Holberg som omdrejningspunkt.	Eleverne lærer at sætte teksterne i en kontekst, de ser på den sproglige stil, og de tager stilling til og vurderer teksterne. Samtidig får eleverne et faktisk kendskab til en af vores største forfattere og nogle af hans tekster.	Jeppe på bjerget - og 11 andre klassikere Danske kanonforfattere Diverse tekster af Holberg
-------------	---------	---	---	---

Vi laver løbende (ugentligt) grammatiske øvelser, hvor børnene undervises og trænes i stavning og tegnsætning.

Fag: Bio-geo _____ klassetrin: _____

Periode – hvornår?	Tema – hvad?	Metode- hvordan?	Mål – hvorfor?	Husk – Elevmaterialer, hjælpemidler og andet praktisk
August - september - oktober	Energi	Vi læser teoretisk stof, hvor vi lærer om forskellige typer energi. Eleverne skal prøve at designe, konstruere og optimere en solovn (eventuel en anden konstruktion, hvor de kan udnytte grøn energi). Vi skal undersøge, hvordan vores lokale energicentre (vindmøller og solcellepark) fungerer, måske skal vi aflægge et besøg, hvis det er muligt.	Eleverne skal lære om forholdet mellem vores naturgivne ressourcer og energiproduktion, og de skal være bevidste om fordele og ulemper ved dette i forhold til bæredygtighed. Eleverne skal desuden selv gennemføre en "produktion" af grøn energi i forbindelse med bygningen af solovnen.	Overgange i naturfag Atomer, stråling og energi Alternativ energi
Oktober - november - december	Dyrelivets historie og fremtid	Vi lærer teorien om klassificeringssystemet via bøger og små øvelser, og vi	Børnene får viden om evolution, og de får kendskab til klassificering af arter. Eleverne	Dyrelivets historie Ind i biologien - systematisk

		<p>arbejder med Jordens (livets) udvikling i form af en tidslinje, som eleverne skal lave en model af. Vi låner en CITES-kasse med forskellige artefakter fra truede dyr. Børnene skal lave fremlæggelser om truede dyrearter for de andre børn på skolen.</p>	<p>får kendskab til, hvordan arter opstår og uddør. Vi ser på, hvordan menneskers indflydelse er på truede dyr, dvs. børnene får viden om konsekvensen af forurening, overbefolkning, klimaforandringer mv.</p>	<p>Truede dyr CITES-kasse</p>
Januar - februar- marts	Økosystemer og klimaforandring	<p>Børnene skal arbejde med forskellige økosystemer rundt om i verden, og de skal se på, hvordan disse økosystemer bliver påvirket af klimaforandringer. Man skal søge blandt relevante kilder på nettet samt i bøger. Børnene skal præsentere deres arbejde for de andre. I arbejdet skal børnene anvende forskellige typer grafer, og de skal forsøge at lave en model af en problematik.</p>	<p>Børnene skal kende klimaets betydning for forskellige økosystemer, og de skal kunne se, hvordan klimaforandringer påvirker forskelligt rundt omkring på kloden.</p>	<p>Internet Fagbøger fra biblioteket</p>
April - maj	Bornholm	<p>Vi skal se på Bornholm som vores lejrskoledestination. Vi skal lære om øens geologi, og vi skal se på, hvilke naturressourcer man gennem tiderne har brugt på Bornholm. Vi lærer om Østersøen og dets liv.</p>	<p>Eleverne skal klædes på til mødet med Bornholm. De får kendskab til de problematikker, der knyttes til Østersøen, og de lærer om demografi og erhverv på øen. De kan sammenligne med deres hjemegn.</p>	<p>Bornholm - lejrskolebogen</p>
Juni	Fotosyntese	<p>Vi skal gennemgå fotosyntesens basale</p>	<p>Eleverne skal kunne beskrive, hvordan respiration foregår, og</p>	

		konstruktion teoretisk, og vi skal lave små forsøg med respiration.	hvordan sammenhængen er mellem oxygen og kuldioxid.	
--	--	---	---	--